

3. Пріма Р. М. Аксиологічні орієнтири у професійній підготовці майбутнього педагога-вихователя / Р. М. Пріма // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. – Чернівці: Рута, 2012. – Вип. 635. Педагогіка та психологія. – С. 171-176.
4. Скотний В. Г. Філософія: історичний і систематичний курс / В. Г. Скотний. – К.: Знання України, 2005. – 576 с.
5. Скріннік Є. О. Формування ціннісного відношення до здоров'я студентів-медиків в умовах навчально-виховного процесу / Є. О. Скріннік // Світ медицини та біології. – Полтава. – 2018. – Вип.1(63). – С. 213-216.
6. Сорокіна С. І. Формування здорового способу життя студентів-медиків за допомогою окремих інноваційних освітніх технологій / Сорокіна С. І., Тесленко О. І., Сорокіна Є. О. // Формування здорового способу життя студентів-медиків засобами освіти : матеріали Всеукр. навч.- метод. конф. Полтава, 2011. – С.88-89.
7. Ткачова Н. О. Аксиологічний підхід до організації педагогічного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі / Н. О. Ткачова. – Луганськ: ЛНПУ імені Т.Г. Шевченка, 2006. – 300 с.
8. Шемигон Н. Ю. Формування ціннісних орієнтацій майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Н. Ю. Шемигон. – Харків, 2008. – 21 с.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ОРТОДОНТІЇ УМСА

Смаглюк Л. В., Білоус А. Н.

Українська медична стоматологічна академія

Проаналізовано інтерактивні методи навчання на кафедрі ортодонції Української медичної стоматологічної академії. Велику увагу приділено ситуаційним і клінічним завданням. Автори доводять, що ці методи найбільше відповідають особистісно-орієнтованій моделі навчання.

Ключові слова: навчальний процес, ситуаційні завдання, інтерактивні методи навчання, клінічні задачі.

The article includes an analysis of interactive methods of teaching at the Department of Orthodontics of the Ukrainian Medical Stomatological Academy. Much attention is paid to situational and clinical tasks. These methods are most in line with the person-oriented model of teaching.

Keywords: primary process, situational search, interactive methods of teaching, clinical tasks.

У сфері медичної освіти формується глобальна відкрита і безперервна система навчання лікаря-фахівця протягом усього життя, що розглядається як домінуючий фактор розвитку вищої школи. Одна з цілей державного врегулювання інноваційного розвитку системи освіти – це висока якість підготовки фахівців, на яких є попит на вітчизняному і міжнародному ринках праці.

Для інтеграції України в європейську освітню спільноту необхідні конкретні умови, одна з них – підтвердження закладом вищої освіти свого статусу [1].

Удосконалення системи підготовки фахівців залежить від організації освітнього процесу і використання в ньому певних методів навчання. Практика об'єктивно вимагає зробити головною фігурою освітнього процесу конкретну особистість, яка навчається [5].

Перед українськими ЗВО стоїть завдання модернізації освіти відповідно до нагальних потреб на міжнародному ринку праці. Підвищення якості підготовки фахівців відбувається за рахунок застосування сучасних методів навчання, у тому числі інтерактивних, підтримки технологій групових методів роботи в освітньому середовищі з можливістю моніторингу викладачем активності груп і окремо взятих студентів, контролю доступу до ресурсів інтернет-мережі, методичної підтримки. Удосконалення методів і форм навчання в медичних ЗВО є одним із провідних напрямів модернізації системи освіти. Освіта має бути спрямована на забезпечення самовизначення особистості, створення умов для самореалізації [3]. У зв'язку з цим у навчальному процесі мають бути використані методи навчання, які сприятимуть самореалізації індивідів, що навчаються медичних ЗВО. У центрі уваги сучасної медичної освіти стоїть не тільки предмет навчання, а й здатність критично мислити, вирішувати складні завдання, аналізуючи обставини, відповідність отриманої інформації, зваження й облік альтернативних думок і рішень, здатність дискутувати і бачити раціональне зерно виниклої проблеми [4]. Дуже добре сприяють цьому інтерактивні методи навчання.

Інтеракція – це взаємодія між людьми, що передбачає взаємовплив під час спільної діяльності. Під час інтеракції відбуваються обмін досвідом, думками; досягнення взаєморозуміння; вибудовування єдиної лінії планування або стратегії; становлення себе на місце (роль) партнера (побачити ситуацію очима іншого).

У разі неефективної інтеракції виникають конфлікт і конкуренція.

Інтерактивні методи навчання характеризуються діяльністю викладача, спрямованою на активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів, таким чином спонукаючи їх до активної розумової діяльності й опанування практичних навичок у процесі засвоєння матеріалу, коли активний не тільки викладач, а і студенти [2]. Методи активного навчання можна використовувати на різних етапах навчального процесу: початкового оволодіння знаннями; формування професійних навичок на основі знань і розвитку творчих здібностей, на якому можливе використання модельованого навчання, ігрових і неігрових методів; закріплення і контролю знань – можуть бути використані такі методи як колективна розумова діяльність або тестування.

Серед інтерактивних методів навчання на кафедрі ортодонції використовуються вирішення клінічних завдань, виконання мануальних дій на контрольно-діагностичних моделях або пацієнтах, що сприяє розвитку і закріпленню практичних навичок студентів; навчальні ділові та рольові ігри в тріаді «лікар-педагог – пацієнт-студент – лікар-студент»; науково-дослідна робота студентів.

Більшість активних методів мають проблемний характер, а отже, виконують функцію проблемного навчання [2]. Це допомагає розвивати в студентів клінічне мислення, формує їхню самостійність. Рівень самостійності

студентів формується поетапно: частково-пошуковий, пошуковий і дослідницький.

Інтерактивне навчання побудоване на взаємодії всіх студентів і педагога. Викладач виступає в ролі організатора процесу навчання, лідера групи, творця умов для студентської ініціативи. Ці методи найбільше відповідають особистісно-орієнтованій моделі навчання.

Проблемна ситуація (від грец. «*problema*» – завдання і лат. «*situation*» – положення) – це ситуація, для опанування якою індивід чи група студентів мають знайти і використовувати нові для себе методи і засоби розв'язання проблеми. Так, використання ситуаційних завдань сприяє формуванню клінічного мислення студентів. Наприклад, ми використовуємо завдання з відсутніми вихідними даними. Для розв'язання такого завдання необхідно отримати додаткові відомості з анамнезу захворювання, а також лабораторних досліджень: наші студенти і клінічні ординатори вимірюють КДМ за методиками Pont, Tonn, Korkhaus, Hawley-Herber-Herbst та ін. Також аналізують ОПТГ і ТРГ і т. д. З цими самостійно отриманими даними, що мають велике діагностичне значення, можна правильно встановити діагноз і підготувати план лікування.

Ми розглядаємо завдання із зайвими вихідними даними, які містять відомості, не важливі для встановлення діагнозу, тобто в цих завданнях наявний деякий «інформаційний шум». Ось його необхідно виключити з розумової діяльності і залишити тільки необхідні дані. Остаточний результат – правильна відповідь студентів.

Використовуються завдання з невизначеністю в постановці питання. Такі завдання вимагають додаткових аналітичних зусиль для ідентифікації причин і наслідків, виконання диференційованої діагностики, виділення саме тих клінічних ознак, які відповідають даній патології.

Також у своїй роботі ми використовуємо завдання з обмеженим часом їх розв'язання. Це необхідно для відпрацювання швидкості встановлення діагнозу і застосування необхідних лікувальних заходів.

Всесвітня організація охорони здоров'я розробила певні вимоги до підготовки екзаменаційних завдань на моделювання в медицині. Клінічна задача, яка має на меті відображення взаємовідносин між лікарем і пацієнтом, має охоплювати такі характеристики:

1. Завдання має бути представлено звичайною, одержуваною від пацієнта інформацією. Опис завдання мусить відповідати типовій для даного пацієнта клінічній картині.

2. Вправи мають містити завдання з послідовними і взаємопов'язаними рішеннями, які відображали б різні етапи встановлення діагнозу. Студент і клінічний ординатор мають уміти отримувати конкретну інформацію про результати кожного рішення. Це стане основою подальших дій.

3. У формулюванні завдання необхідні різні медичні підходи з урахуванням різних реакцій пацієнта відповідно до цих підходів.

4. Кожен розділ завдань включає допущення вільного вибору методів діагностики і лікування.

Отже, за використання інтерактивних методів навчання в ортодонтії формуються і розвиваються пошуково-дослідницькі, комунікативні, інформаційні компетенції, стимулюється інтелектуальна активність, розвивається здатність працювати і в колективі, і самостійно. Завдяки деяким із цих методів кожен студент УМСА може використовувати більше часу на заняттях для вдосконалення практичних навичок, не забуваючи, звісно ж, і про теоретичний базис.

Список використаної літератури

1. Ждан В.М. Упровадження в систему управління якістю освіти міжнародного стандарту ISO 9001:2009 – надання академією освітніх послуг на міжнародному рівні/В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, С.М. Білаш/ Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2014. – С. 3-5.
2. Максименко С.Д. Педагогіка вищої медичної освіти: [підручник] / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко.–К.: Центр учбової літератури, 2014.–286 с.
3. Плужнікова Т.В. Застосування інтерактивних методів у навчальному процесі вищого медичного навчального закладу // Т.В. Плужнікова, Н.А. Ляхова // Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2014. – С. 170-172.
4. Смаглюк Л. В. Динаміка успішності студентів 3-5 курсів з фаху «Ортодонтія» / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, А. М. Білоус // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2018. – С. 219–220.
5. Смаглюк Л.В. Характеристика інноваційних моделей навчання на післядипломному етапі вивчення ортодонтії / Л.В. Смаглюк, Н.В. Куліш, А.М. Білоус // Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю.– Полтава, 2014.– С.207-209.